

Консолидирани финансиски извештаи и Извештај на независниот ревизор

Макпетрол АД Скопје и подружници

31 декември 2023 година

Содржина

Страна

Извештај на независниот ревизор	1
Консолидиран Извештај за финансиската состојба	3
Консолидиран Извештај за сеопфатната добивка	4
Консолидиран Извештај за промените во капиталот	5
Консолидиран Извештај за паричните текови	6
Белешки кон Консолидираните финансиски извештаи	7
Прилози	

Извештај на независниот ревизор

До Акционерите на
Матичното Друштво - Макпетрол АД, Скопје

Грант Торнтон ДОО
Св. Кирил и Методиј 526-1/20
1000 Скопје
Северна Македонија
Т +389 (0)2 3214 700
Ф +389 (0)2 3214 710
Е Contact@mk.gt.com
Даночен број: 4030003475973

Извештај за консолидираните финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните консолидирани финансиски извештаи на Макпетрол АД, Скопје – Матичното Друштво и подружниците (во понатамошниот текст “Групата”), составени од консолидираниот Извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2023 година, и консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка, консолидираниот Извештај за промените во капиталот, и консолидираниот Извештај за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 3 до 34.

Одговорност на Раководството за консолидираните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на консолидирани финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие консолидирани финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија¹. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали консолидираните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во консолидираните финансиски извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот, и истите вклучуваат проценка на ризиците од материјално погрешно прикажување во консолидираните финансиски извештаи, било поради измама или грешка.

При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на консолидираните финансиски извештаи на Групата со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективност на внатрешната контрола на Групата. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на консолидираните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, консолидираните финансиски извештаи ја презентираат објективно во сите материјални аспекти финансиската состојба на Групата Макпетрол АД, Скопје на ден 31 декември 2023 година, како и резултатот од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува, во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

¹ Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Матичното Друштво е исто така одговорно за изготвување на консолидиран годишен извештај за работењето на Групата Макпетрол АД, Скопје за 2023 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на консолидираниот годишен извештај на Групата за 2023 година, со историските финансиски информации објавени во консолидираната годишна сметка и ревидираните консолидирани финансиски извештаи на Групата со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2023 година, во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија², како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (д) од Законот за Ревизија.

Наше мислење е дека, историските финансиски информации објавени во консолидираниот годишен извештај за работењето на Групата Макпетрол АД, Скопје за 2023 година, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со информациите објавени во консолидираната годишна сметка и ревидираните консолидирани финансиски извештаи на Групата со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2023.

Марјан Андонов
Управител
Грант Торнтон ДОО, Скопје

Маја Атанасовска
Овластен ревизор

Скопје, 8 април 2024 година

² Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

Грант Торнтон ДОО е фирма членка на Grant Thornton International Ltd (GTIL). GTIL и фирмите членки не се во партнерство на светско ниво. GTIL и секоја фирма членка на GTIL претставува посебен правен субјект. Услугите се обезбедуваат од страна на самите фирми членки. GTIL не обезбедува услуги на клиентите. GTIL и нејзините фирми членки не се агенти на, и не се обврзани едни кон други и не се одговорни за делата или пропустите на други фирми членки.

Консолидиран Извештај за финансиската состојба

	Бел.	31 декември 2023 000 мкд	31 декември 2022 000 мкд
Средства			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	6	4.383.937	4.272.128
Нематеријални средства	7	3.918	7.291
Вложувања во недвижности	8	25.579	26.310
Вложувања во придружени друштва	10	700.466	670.471
Финансиски средства распол.за продажба	12	937.244	772.244
Финансиски побарувања	13	290	524
		6.051.434	5.748.968
Тековни средства			
Финансиски побарувања	13	513	898
Залихи	14	1.062.586	1.181.518
Побарувања од купувачи и останати побарувања	15	1.118.217	1.886.114
Побарувања за данок на добивка		67.279	37.154
Парични средства и еквиваленти	16	996.556	409.648
		3.245.151	3.515.332
Вкупно средства		9.296.585	9.264.300
Капитал и обврски			
Капитал			
Акционерски капитал	17	3.483.842	3.483.842
Сопствени акции		(348.378)	(348.378)
Резерви		2.191.678	1.662.132
Акумулирани добивки		2.508.761	2.572.111
		7.835.903	7.369.707
Обврски			
Тековни обврски			
Позајмици со камата	18	158	305.086
Обврски за данок на добивка		11.806	17.986
Обврски спрема добавувачи и останати обврски	19	1.448.718	1.571.521
		1.460.682	1.894.593
Вкупно обврски		1.460.682	1.894.593
Вкупно капитал и обврски		9.296.585	9.264.300

Овие Консолидирани финансиски извештаи се одобрени од Управниот Одбор на Матичното Друштво на ден 28 март 2024 година и се потпишани во негово име од:

Г-дин Андреја Јосифовски,
Претседател на Управен Одбор

Г-дин Михајло Борозанов
Директор на Дирекција за финансии

Консолидиран Извештај за сеопфатна добивка

	Бел.	Година што завршува на 31 декември 2023 000 мкд	31 декември 2022 000 мкд
Приходи од продажба	5	30.220.300	37.363.128
Приходи од реализирани државни поддршки	20	847	4.746
Останати деловни приходи	21	304.934	377.335
Потрошени материјали	22	(260.443)	(327.956)
Набавна вредност на продадени стоки		(26.307.637)	(33.171.272)
Трошоци за вработени	23	(1.820.695)	(1.534.960)
Депрецијација и амортизација	6,7,8	(271.249)	(261.309)
Останати деловни трошоци	24	(1.033.072)	(1.042.827)
Промени во залихи		(20.484)	(18.991)
Добивка од работењето		812.501	1.387.894
Финансиски приходи	25	19.286	63.250
Финансиски (расходи)	25	(8.673)	(21.719)
Нето финансиски приходи		10.613	41.531
Удел во добивките на придружени друштва	11	29.995	28.506
Добивка пред оданочување		853.109	1.457.931
Данок на добивка	26	(67.867)	(124.716)
Добивка за годината по оданочување		785.242	1.333.215
Останата сеопфатна добивка за годината			
Промена на обј. вред. на фин. с-ва распол. за прод.	12,17	165.000	6.600
Преведување на странски валути	17	(1)	(243)
		164.999	6.357
Вкупна сеопфатна добивка за годината		950.241	1.339.572
Добивка за сопствениците		785.242	1.333.215
Вкупна сеопфатна добивка за сопствениците		950.241	1.339.572
Заработувачка по акција	27		
- Основна и разводнета (Денари по акција)		7.764	13.181

Консолидиран Извештај за промените во капиталот

	Акционерски капитал 000 мкд	Резерви 000 мкд	Акумулирани добивки 000 мкд	Вкупно 000 мкд
На 01 јануари 2023 година	3.135.464	1.662.132	2.572.111	7.369.707
Трансакции со сопствениците				
Распоред во резерви (Б.17)	-	364.547	(364.547)	-
Распоред за дивиденди (Б.17)	-	-	(484.045)	(484.045)
	-	364.547	(848.592)	(484.045)
Сеопфатна добивка				
Добивка за годината	-	-	785.242	785.242
Останата сеопфатна добивка	-	164.999	-	164.999
Вкупна сеопфатна добивка	-	164.999	785.242	950.241
На 31 декември 2023 година	3.135.464	2.191.678	2.508.761	7.835.903
На 01 јануари 2022 година	3.135.464	987.075	2.316.423	6.438.962
Трансакции со сопствениците				
Распоред во резерви (Б.17)	-	668.700	(668.700)	-
Распоред за дивиденди (Б.17)	-	-	(408.827)	(408.827)
	-	668.700	(1.077.527)	(408.827)
Сеопфатна добивка				
Добивка за годината	-	-	1.333.215	1.333.215
Останата сеопфатна добивка	-	6.357	-	6.357
Вкупна сеопфатна добивка	-	6.357	1.333.215	1.339.572
На 31 декември 2022 година	3.135.464	1.662.132	2.572.111	7.369.707

Консолидиран Извештај за паричните текови

	Бел.	Година што завршува на	
		31 декември 2023 000 мкд	31 декември 2022 000 мкд
Оперативни активности			
Приливи од купувачи		31.194.793	36.909.217
Исплати на добавувачи и вработени		(29.448.010)	(36.083.813)
		1.746.783	825.404
(Платена) камата	25	(1.736)	(5.374)
(Платен) данок од добивка		(104.172)	(230.120)
		1.640.875	589.910
Инвестициони активности			
Прилив од продадени недвиж. постројки и опрема	6,21	1.738	74.895
(Плаќања) за набавка на недвиж. постројки и опрема	6	(366.825)	(450.009)
(Плаќања) за набавка на нематеријални средства	7	(800)	(848)
Прилив од продажба на нетековни средства чувани за продажба		-	1.845
Прилив од наплата на фин. побарувања	13	619	816
Наплатени камати	25	12.454	6.311
Приливи од дивиденди	21	86.612	70.406
		(266.202)	(296.584)
Финансиски активности			
Платени дивиденди	17	(482.836)	(407.375)
(Отплата) на кредити	18	(1.754.108)	(10.561.383)
Приливи од кредити	18	1.449.180	10.770.555
		(787.764)	(198.203)
Нето промена на парич.средства и еквиваленти		586.909	95.123
Парични средства и еквиваленти на почетокот		409.648	314.768
Преведување на странски валути		(1)	(243)
Парични средства и еквиваленти на крајот	16	996.556	409.648

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи

1 Општи информации

Макпетрол а.д., Скопје (“Матичното Друштво”) е Акционерско Друштво основано во Република Северна Македонија. Адресата на неговото регистрирано седиште е следната: Ул. “Св. Кирил и Методиј”, бр.4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија.

Матичното Друштво е основано во 1947 година и е најголем специјализиран дистрибутер на нафтени деривати и гас во Република Северна Македонија. Групата има деловни активности и на меѓународните пазари. Со состојба на 31 декември 2023 година Групата вработува 1.979 лица (2022: 2.062 лица).

Од 2002, акциите на Матичното Друштво котираат на официјалниот пазар на Македонска берза на хартии од вредност и со состојба на датумот на овој консолидиран Извештај, Матичното Друштво е рангирано меѓу првите 10 најликвидни правни субјекти кои котираат на Берзата и учествуваат во формирањето на Македонскиот Берзански Индекс.

Тековните активности на Матичното Друштво исто така вклучуваат и продажба на големо и мало на различни видови стока, како и ексклузивно застапништво и дистрибуција за неколку марки, како што се: Хонда, Валволине, Goodyear и DELL.

Консолидираните финансиски извештаи ги вклучуваат финансиските извештаи на Матичното Друштво и подружниците (во продолжение “Групата”) кои се целосно под нејзина контрола. Контролата се остварува преку можноста на Матичното Друштво да управува со финансиските и деловните политики на подружниците, како и да ги користи придобивките од нивните активности.

Следната табела ги прикажува консолидираните подружници и учеството на Матичното Друштво во нивниот капитал.

	% од учест.	Земја на основање	Дејност	Валута	31 декември 2023		31 декември 2022	
					Износ во вал.	(000 МКД)	Износ во вал.	(000 МКД)
ТРД Телевизија Макпетрол Телма дооел Скопје	100,00	Македонија	Телевизиска програма и емитување	МКД	-	225.309	-	200.310
Пром-гас дооел Скопје	100,00	Македонија	Трговија на големо со цврсти, течни и гасовити горива	МКД	-	10.000	-	10.000
Пром-гас дооел Скопје Макпетрол доо Белград	100,00	Србија	Трговија	УСД	452.500	25.075	452.500	25.075
Петролмак Солун	100,00	Грција	Трговија	ЕУР	810.005	49.856	810.005	49.856
					310.240	285.241		

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основи за подготовка

Овие консолидирани финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва ("Службен весник на РМ" бр. 28/2004 ... 99/2022) и Правилникот за водење сметководство ("Службен весник на РМ" бр. 159 од 29 декември 2009 година, бр. 164 од 2010 година и 107 од 2011 година). Според овој Правилник се пропишува водењето сметководство во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) вклучувајќи ги и Толкувањата на постојниот комитет за толкување (ПКТ) и Толкувања на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување утврдени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (КТМФИ) издадени на 1 јануари 2009 година.

Консолидираните финансиски извештаи се подготвени според концептот на историска вредност освен за финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства и обврски (вклучувајќи и деривативни инструменти), доколку постојат, кои се мерат по објективната вредност. Основите за мерење на секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход се детално опишани во продолжение на оваа Белешка.

Подготовката на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени и објавени во Република Северна Македонија бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара Раководството на Групата да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за консолидираните финансиски извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени проценки.

Овие консолидирани финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2023 и 2022. Известувачка и функционална валута е Македонски Денар (МКД или Денар). Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено.

2.2 Нови стандарди и интерпретации кои се уште не се применети

На 31 декември 2023 година нема нови стандарди, амандмани на стандарди и интерпретации објавени во Службен весник на Република Северна Македонија.

2.3 Консолидација

Подружници

Финансиските извештаи на подружниците се вклучени во консолидираните финансиски извештаи од датумот на пренесување на контролата до датумот на престанокот на истата. Стекнувањето на подружниците е евидентирано според методот на набавна вредност, при што трошокот за стекнувањето претставува објективна вредност на дадените средства, издадените акции или превземените обврски на датумот на стекнувањето, вклучително и непосредните расходи направени за целите на стекнувањето. Вишокот на трошокот на стекнувањето над неговата објективна вредност претставува гудвил.

Интеркомпаниските трансакции, салда и нереализирани добивки од трансакциите помеѓу деловните субјекти се елиминирани. Нереализираните загуби се елиминирани исто така, освен во случај кога трошокот не може да биде надоместен.

Придружени друштва

Придружени друштва се субјекти врз кои Матичното друштво има значително влијание, но не ги контролира истите. Постоенењето на значително влијание се утврдува преку следното: застапеност во Одборот на директори, учество во процесот на креирање политики и донесување на одлуки, материјални трансакции, меѓусебна размена на раководен персонал и обезбедување на суштински технички информации и каде учеството во капиталот се движи помеѓу 20 и 50% од гласачките права. Вложувањата во придружените друштва се евидентирани според методот на главнина. Нереализираните добивки или загуби од трансакциите помеѓу Групата и придружените друштва се елиминирани согласно обемот на учеството на Групата во овие ентитети. При елиминирање на нереализираните загуби, средствата се тестираат за загуби поради оштетување.

2.4 Известување по сегменти

Деловен сегмент претставува група на средства и деловни активности за обезбедување на производи и услуги, кои се подложни на ризици различни од оние кај други деловни сегменти. Географскиот сегмент пак обезбедува производи и услуги во рамки на одредено економско опкружување подложно на ризици различни од оние кај другите географски сегменти.

2.5 Трансакции во странски валути

Трансакциите деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари со примена на официјалниот среден девизен курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари (Денари) по официјалниот среден курс на Народна Банка на Република Северна Македонија на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики се прикажани во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка како финансиски приходи или расходи за пресметковниот период. Средните девизни курсеви применети за прикажување на позициите во консолидираниот Извештај за финансиската состојба деноминирани во странска валута се следните:

	31 декември 2023	31 декември 2022
1 УСД	55,6516 денари	57,6535 денари
1 ЕУР	61,4950 денари	61,4932 денари
1 ЦХФ	66,4093 денари	62,4487 денари
1 ГБП	70,7612 денари	69,3350 денари
1 ЦАД	41,9990 денари	42,5853 денари
1 АУД	37,8128 денари	39,1851 денари
1 ЈПУ	0,3934 денари	0,43720 денари

Средствата, обврските, приходите, расходите и резултатот од работењето на подружници кои имаат различна валута од валутата на известување, се искажани во валутата на известување како што следи:

- Средствата и обврските се пресметани според средниот курс на датумот на Извештајот на финансиската состојба;
- Приходите и расходите се пресметани со примена на просечниот курс за периодот на известување (освен ако просечниот курс не претставува разумна основа за изразување на кумулативниот ефект на курсевите на денот на трансакцијата, во кој случај е користен курсот на трансакцијата); и
- Курсните разлики произлезени од погоренаведеното се прикажани како посебна ставка во останатата сеопфатна добивка.

2.6 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентираат по набавна вредност или по претпоставена набавна вредност намалена за акумулираната депрецијација и резервирањето поради оштетување, доколку постои. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана набавна вредност на одредени ставки на недвижностите, постројките и опремата кои се ревалоризирани во периодите пред 2005 година, по пат на примена на коефициенти за индексирање утврдени од страна на Државниот Завод за Статистика.

Цената на чинење на средствата, изградени во сопствена режија, се состои од трошокот за материјал, директна работна сила и соодветни општи производни трошоци.

Трошоците по камати за позајмици кои се користат за финансирање на изградба на недвижностите, постројките и опремата се капитализираат, за време на периодот кој е потребен да се завршат и подготват средствата за нивно ставање во употреба. Останатите трошоци по основ на позајмици се евидентирани како трошок.

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Групата поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери.

Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка во текот на финансискиот период во кој се јавуваат.

Не се пресметува депрецијација на земјиштето и инвестициите во тек. Депрецијацијата на останатите ставки на недвижностите и опремата се пресметува правопрпорционално, со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивните резидуални вредности низ проценетиот век на употреба, како што следи:

Градежни објекти	40 години
Погонска опрема	10 години
Останата опрема и моторни возила	4-5 години

Резидуалните вредности на средствата и проценетиот век на употреба се прегледуваат, и доколку е потребно се коригираат на секој датум на известување. Кога евидентираните износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ.

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Приходите или расходите поврзани со отуѓувања се одредуваат по пат на споредба на приливите со евидентираниот износ. Разликите се вклучени во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка во периодот кога настануваат.

2.7 Нематеријални средства

Нематеријални средства стекнати од страна на Групата, со дефиниран век на употреба, се мерат според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и загуби од обезвреднување, доколку постојат. Последователните набавки се капитализираат само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Групата поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите останати трошоци се признаваат во добивки или загуби во периодот кога настануваат. Амортизацијата на нематеријалните средства се пресметува пропорционално во период до пет години.

2.8 Нетековни средства чувани за продажба

Нетековните средства се класифицирани како средства кои се чуваат за продажба кога нивниот евидентиран износ треба да се надомести првенствено преку продажна трансакција, а се смета дека постои голема веројатност за продажбата да се оствари. Тие се евидентирани по понискиот од евидентираниот износ и објективната вредност, намалено за трошоците за продажба, доколку нивниот евидентиран износ се надомести пред се преку продажната трансакција наместо преку нивна континуирана употреба.

2.9 Вложувања во недвижности

Недвижностите, сопственост на Групата, кои се чуваат, пред се, со цел остварување приход од нивно изнајмување, наместо за употреба во редовниот тек на снабдување со стоки и услуги, за административни потреби или за нивна продажба, се признаени како вложувања во недвижности.

Овие вложувања се евидентирани според нивната набавна вредност, намалена за соодветната исправка на вредноста. Моделот на објективна вредност не е прифатен поради неможност за нејзино веродостојно утврдување. Имено, споредливите пазарни трансакции за овие ставки на недвижности се ретки и при тоа, не постојат ниту алтернативни проценки, засновани на проекциите за дисконтирани парични текови.

Депрецијацијата на ставките на овие недвижности се пресметува пропорционално, со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивните резидуални вредности низ проценетиот век на употреба. Корисниот век на средствата кои се изнајмуваат е ист како во Белешка 2.6.

2.10 Оштетување на нефинансиските средства

Недвижностите, постројките и опремата, како и нематеријалните средства со дефиниран век на употреба се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентираниот износ на средствата не може да се поврати. Секогаш кога евидентираниот износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од оштетување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Нето продажната цена е износ кој се добива од продажба на средство во трансакција помеѓу добро известени субјекти, додека употребната вредност е сегашната вредност на проценетите идни готовински приливи што се очекува да произлезат од континуираната употреба на средствата и од нивното отуѓување на крајот од употребниот век. Надоместливите износи се проценуваат за поединечни средства или, ако е тоа невозможно, за целата група на средства која генерира готовина.

2.11 Финансиски средства

Групата ги класифицира своите финансиски средства во следните категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, финансиски средства кои се чуваат до доспевање, кредити и побарувања и финансиски средства расположливи за продажба. Раководството ги класифицира своите вложувања во моментот на нивното првично признавање.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски средства наменети за тргување. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел да се продаде во краток рок. Средствата во оваа категорија се класифицираат како тековни средства. Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година Групата нема класифицирано средства во оваа категорија.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Вложувања чувани до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Групата има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година Групата нема класифицирано средства во оваа категорија.

Финансиски средства (продолжува)

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се вклучени во тековните средства освен за оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци од датумот на известување. Кредитите и побарувањата на Групата на датумот на известување се состојат од побарувања од купувачи, побарувања за дадени позајмици и останати побарувања како и парични средства и еквиваленти.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативи, кои се креирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Тие се вклучени во нетековни средства освен ако Раководството нема намера да го отуѓи вложувањето во рок од 12 месеци од датумот на известување.

Признавање и мерење на финансиски средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата - датумот на кој што Групата има обврска да го купи или продаде средството. Финансиските средства кои се признаваат според објективна вредност преку добивки или загуби почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се признаваат во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка.

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Групата ги пренела значително сите ризици и користи од сопственоста.

Финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби последователно се евидентирани по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата се последователно евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата.

Сите финансиски средства кои не се признаваат според објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат по нивната објективна вредност зголемена за трошоците на трансакциите. Добивките или загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка како останати нето добивки/загуби во периодот кога настануваат. Приходите од дивиденди од финансиските средства преку добивки и загуби се признаваат во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка како дел од останатите приходи во моментот кога Групата има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Промените на објективната вредност на монетарните и не-монетарните вложувања класифицирани како расположливи за продажба се признаени во останатата сеопфатна добивка.

Кога хартиите од вредност класифицирани како расположливи за продажба се продаваат или се оштетени, акумулираната корекција на објективната вредност признаена во капиталот се вклучува во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка како добивка или загуба од вложувања во хартии од вредност. Каматите од средствата расположливи за продажба, пресметани врз основа на ефективната каматна стапка се признаваат во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка како финансиски приходи. Приходи од дивиденди од финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка како дел од останатите приходи во моментот кога Групата има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Оштетување на финансиски средства

a. Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на консолидираниот Извештај за финансиската состојба, Групата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. Финансиското средство или групата на финансиски средства, се оштетени, и загуба поради оштетување се евидентира само ако постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани кои се случиле по првичното признавање на средствата и дека настанот има влијание на очекуваните идни парични текови на финансиското средство или групата на финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Како докази за оштетување може да се земат индикациите дека должникот или групата должници имаат значајни финансиски тешкотии, доцнење при исплата на главница и камата, веројатност дека ќе влезат во стечај или друга реорганизација, и каде што постојат видливи индикации за намалување на идните парични текови како што се промените во економските услови кои кореспондираат со загубата.

Финансиски средства (продолжува)

За категоријата кредити и побарувања износот на загубата поради оштетување претставува разлика помеѓу евидентираните износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентираните износ на средството се намалува и износот на загубата истовремено се признава во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка.

Доколку кредитот или средството кое се чува до доспевање е со променлива каматна стапка, тековната ефективна каматна стапка утврдена според договорот претставува стапката на мерење на било која загуба од оштетување. На пример, Групата може да го измери оштетувањето на средството врз основа на објективната вредност на инструментот, користејќи пазарна цена.

Доколку во некој последователен период износот на оштетувањето се намали и тоа намалување може објективно да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на оштетувањето (како на пример подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признаената загуба ќе биде вратена со корекција во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка.

б. Финансиски средства расположливи за продажба

На секој датум на консолидираниот Извештај за финансиска состојба, Групата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. За должнички хартии од вредност, Групата ги користи критериумите наведени во потточка (а). Кај сопственички хартии од вредност расположливи за продажба, значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на хартиите од вредност под нивната набавна вредност претставува индикатор дека средството е оштетено. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност, намалена за загубата поради оштетување претходно признаена во консолидираниот Извештај за финансиска состојба, се отстранува од капиталот и се признава во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка.

Загубите поради оштетување признаени во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка за вложувањата во инструменти на капиталот не се коригираат преку консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка.

Доколку во некој последователен период објективната вредност на должничките инструменти евидентирани како финансиски средства расположливи за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со некој настан по датумот на евидентирањето на оштетувањето во добивките или загубите, претходно признаената загуба ќе биде вратена со корекција во консолидираниот Извештај на сеопфатната добивка.

2.12 Пребивање на финансиските средства и обврски

Финансиските средства и обврски се пребиваат и нето вредноста се презентира во Консолидираниот Извештај за финансиската состојба, кога постои законско извршно право за пребивање на признаените вредности и постои можност да се порамнат на нето основа или пак истовремено да се реализираат средствата и подмират обврските.

2.13 Залихи

Залихите се вреднувани по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Нето реализационата вредност претставува продажна вредност во секојдневниот тек на работата, намалена за трошоците за завршување, маркетинг и дистрибуција. Трошокот на материјалите и резервните делови се утврдува користејќи ја методата на пондериран просек и вклучува трошоци направени за нивна набавка, достава до постоечката локација и состојба на употреба. Трошокот на производите и производството во тек вклучува и соодветен дел на општи трошоци врз основа на нормалниот оперативен капацитет.

2.14 Побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања

Побарувања од купувачите претставуваат износи од купувачи за продадени стоки или извршени услуги во нормалниот тек на работењето. Доколку наплатата на побарувањата се очекува за една или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг), побарувањата се класифицирани како тековни средства. Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни побарувања.

Побарувањата од купувачи иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради оштетување. Резервирање поради оштетување се признава кога постои објективен доказ дека Групата нема да може да ги наплати сите доспееани побарувања според нивните оригинални услови на плаќање.

Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се оштетени. Значајните должници се тестираат за оштетување на индивидуална основа. Останатите побарувања со слични карактеристики на кредитен ризик се проценуваат групно.

Побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања (продолжува)

Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство.

Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираниот износ на средството со признавање на поврзаните загуби преку сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековниот консолидиран Извештај за сеопфатната добивка. Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава како тековна добивка во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка.

2.15 Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти вклучуваат готовина во благајна, депозити по видување во банки и други краткорочни високоликвидни вложувања со оригинален рок на доспевање до три месеци.

2.16 Капитал, резерви и акумулирани добивки/загуби

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Сопствени акции

Кога Групата откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(в) Резерви

Резервите, кои се состојат од ревалоризациони, задолжителни и резерви за сопствени акции се создадени во текот на периодите врз основа на добивки/загуби од ревалоризација на недвижностите, постројките и опремата и финансиските средства расположливи за продажба, во случајот со ревалоризациони резерви како и по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законска регулатива и одлуките на Раководството и акционерите на Групата.

(г) Акумулирани добивки/загуби

Акумулираните добивки/загуби ги вклучуваат задржаните добивки/загуби од тековниот и претходните периоди.

2.17 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со содржината на договорниот аранжман. Сите финансиски обврски на Групата на датумите на известување се класифицирани во категоријата финансиски обврски по амортизирана набавна вредност и се состојат од позајмици со камата и обврски спрема добавувачи и останати обврски.

Обврски кон добавувачи и други обврски

Обврските кон добавувачи се обврски за плаќање за стоки или услуги кои се стекнати во нормалниот тек на работењето. Обврските се евидентираат како тековни доколку плаќањето на истите се изврши во рок од една година или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг). Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни обврски.

Обврските кон добавувачи се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трошоците на трансакција. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност, разлика помеѓу примањата (намалени за трошоците на трансакцијата) и надоместливиот износ се признаваат во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка за времетраењето на позајмиците, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Надоместоците кои се плаќаат за воспоставување на кредитни линии се признаваат како трошок за трансакцијата на позајмицата доколку постои веројатност дека дел или целата линија ќе се повлече. Во овој случај, надоместокот се одложува до моментот на повлекувањето.

Доколку не постои доказ дека ќе се повлече одреден дел или сите кредитни линии, надоместокот се капитализира како однапред извршени плаќања за ликвидност и се амортизира за периодот на аранжманот. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Групата има безусловно право за подмирување на обврската за најмалку 12 месеци по датумот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба.

2.18 Трошоци за позајмување

Општите и посебните трошоци за позајмици директно поврзани со стекнување, изградба или производство на квалификувани средства, кои претставуваат средства за кои е потребен значителен период на време да се подготват за нивната наменска употреба или продажба, се додаваат на набавната вредност на тие средства, до моментот кога средствата се значително подготвени за нивната наменска употреба или продажба.

Приходите од вложувања стекнати од привремена инвестиција на специфични обврски по кредити каде се очекуваат трошоците за квалификувани средства се одземаат од трошоците за позајмување кои можат да се квалификуваат за капитализација.

Сите останати трошоци за позајмици се признаени во добивките или загубите во периодот во кој настанале.

2.19 Наем

Групата признава постоење на договор за наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Групата како закупец

Финансиски наем е тековен закуп на средство кој на Групата суштински му ги пренесува ризиците и бенефитите поврзани за сопственоста на предметот на наем. Закупените средства се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по нивната објективна вредност или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните наем плаќања. Наем плаќањата се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на наем обврските со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот. Капитализираните средства за наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот работен век на средството или според наем периодот, ако не постои реална сигурност дека Групата ќе стекне сопственост над средството до крајот на наем периодот. Групата нема класифицирани средства во оваа категорија.

Исплатите на оперативен наем се признаваат како трошок на пропорционална основа во текот на наем периодот. Поврзаните трошоци како што се трошоци за одржување и осигурување се признаваат во периодот на нивното настанување.

Групата како закуподавач

Наемот каде Групата како закуподавач суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договорите за оперативен наем во консолидираниот Извештај за финансиската состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како добивки/загуби во текот на наем периодот на иста основа како приход од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кој се јавиле. Однапред платените наемнини се признаваат како одложен приход.

2.20 Тековен и одложен данок на добивка

Трошокот за данок на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековниот и одложениот данок на добивка.

Тековен данок на добивка

Основа за пресметка и плаќање на тековниот данок на добивка по стапка од 10% претставува добивката пред оданочување утврдена во консолидираниот Извештај за сеопфатна добивка, коригирана за одредени помалку искажани приходи и непризнаени трошоци за даночни цели, даночниот кредит како и други даночни ослободувања. Правните субјекти можат да ги употребат даночните загуби утврдени во тековниот период било за надомест на платениот данок во рамки на одреден период за надомест или пак за намалување или елиминирање на даночната обврска за наредните периоди.

Одложен данок на добивка

Одложениот даночен расход се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен расход се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот даночен расход се задолжува или одобрува во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот или останатата сеопфатна добивка, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот или во останатата сеопфатна добивка соодветно.

Тековен и одложен данок на добивка (продолжува)

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

Со состојба на 31 декември 2023 и 2022, Групата нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временски разлики на овие датуми.

2.21 Надомести за вработените

Придонеси за пензиско осигурување

Групата има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во првиот и вториот пензиски столб кои се одговорни за исплата на пензиите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Групата признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Групата има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

Обврски при пензионирање на вработените

Групата, согласно соодветните домашни законски одредби, исплаќа на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ еднаков на двомесечна просечна плата. Групата пресмета и евидентира резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените на датумот на Извештајот за финансиската состојба.

2.22 Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавка на средства или услуги не е надоместив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи се вклучува како дел од побарувањата или обврските во консолидираниот Извештај за финансиската состојба.

2.23 Резервирања

Резервирање се признава кога Групата има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се коригираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

2.24 Признавање на приходите и расходите

Приходите се мерат според објективната вредност на примениот надомест, односно надоместокот што треба да се прими за продадените производи и стоки односно обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти. Приходите се признаваат кога сумата од приходите може прецизно да се измерат и се очекува дека економските користи од извршената трансакција ќе има прилив во Групата, кога направените трошоци или идни трошоци може прецизно да се измерат и се исполнети критериумите за различните активности на Групата.

Приходи од продажба

Продажба на големо

Приходот од продажба на стоки се признава во моментот на испорака до корисникот, кога корисникот ги прифаќа стоките, а наплатливоста на поврзаните побарувања е разумно обезбедена.

Признавање на приходите и расходите (продолжува)

Продажба на мало

Приходот од продажба на стоки се признава во моментот на продажба на корисникот. Приходите од продажба на мало вообичаено се во готовина или со кредитна картичка. Евидентираниот приход е бруто износот на приходите од продажбата, вклучувајќи ги и обврските по провизии за кредитни картички за трансакцијата. Тие провизии се евидентирани како трошоци за дистрибуција.

Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

Приходи од наемнини

Приходи од наемнини на средства под оперативен наем се признаваат во добивките и загубите на правопрпорционална основа во текот на наем периодот. Непредвидените наемнини, доколку ги има, се признаваат како интегрален дел од вкупните приходи од наемнини во текот на наем периодот.

Финансиски приходи и расходи

Финансиските приходи се признаваат на временска основа која го одразува ефективниот принос на средствата. Финансиските расходи се состојат од трошоци за камата на обврските по позајмици и трошоци за камата на задоцнети плаќања. Трошоците за позајмици се признаваат во добивки или загуби со користење на методот на ефективна камата.

Приходи од дивиденди

Приходот од дивиденди се признава кога ќе се обезбеди правото за примање на исплата.

Расходи од деловното работење

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на искористувањето на услугите односно во периодот на нивното настанување.

Пребивање на приходите и расходите

Во текот на своето редовно работење, Групата учествува во други трансакции кои не генерираат приходи, туку се инцидентни во однос на главните активности кои генерираат приходи. Групата ги презентира резултатите од таквите трансакции преку пребивање на секој приход со соодветните расходи кои произлегуваат од истата трансакција, кога ова презентирање ја одразува суштината на трансакциите или настаните.

2.25 Државни поддршки

Државните поддршки се признаваат кога постои разумна сигурност дека истите ќе бидат примени и кога Групата ќе ги исполни условите поврзани со давањето на поддршката. Државните поддршки се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка на систематска основа во истите периоди во кои се признати трошоците за кои се наменети примените поддршки.

2.26 Распределба на дивиденди

Распределбата на дивиденди на акционерите на Групата е евидентирана како обврска во консолидираните финансиски извештаи во периодот кога тие се одобрени од акционерите на Групата.

2.27 Превземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во консолидираните финансиски извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се евидентирани во консолидираните финансиски извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2.28 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект. Трансакциите на Групата со поврзани субјекти се однесуваат на трансакциите во редовниот тек на работењето.

2.29 Настани по датумот на известување

Настаните по завршетокот на годината кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на субјектот на денот на известување (настани за кои може да се врши коригирање) се рефлектирани во консолидираните финансиски извештаи. Настаните по завршетокот на годината за кои не може да се врши коригирање се прикажуваат во белешките во случај кога се материјално значајни.

3 Управување со финансиски ризици

3.1 Фактори на финансиски ризици

Деловните активности на Групата се изложени на различни ризици од финансиски карактер, вклучувајќи кредитен ризик и ризиците поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Групата се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Групата.

Управувањето со ризици на Групата го врши Раководството на Матичното Друштво и подружниците врз основа на претходно одобрени писмени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, кредитниот ризик, употребата на вложувањата и пласманите на вишокот ликвидни средства.

3.2 Кредитен ризик

Групата нема значителна концентрација на кредитен ризик поради големиот број на клиенти и нивните различни профили кои се во различни индустрии и региони од земјата и странство. Групата има политики со цел да обезбеди дека продажбата на производи и услуги се врши на клиенти со соодветна кредитна историја. Групата има политики кои го ограничуваат износот на кредитната изложеност на неговите клиенти.

Максималната изложеност на Групата на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датата на консолидираниот Извештај за финансиската состојба, кои се прикажани во следната табела:

	2023 (000 мкд)	2022 (000 мкд)
Класи на фин. средства - евидентирана вредност		
Фин. средства расположливи за продажба		
Вложув. во удели и хартии од вредност	937.244	772.244
	937.244	772.244
Кредити и побарувања		
Финансиски побарувања	803	1.422
Побарувања од купувачи, нето	286.647	371.336
Побарув. од пресм. камати на купувачи, нето	3.628	2.254
Побарувања од продажба на платежни картички	234.442	207.113
Побарувања од вработени	8.275	9.005
Останати побарувања	8.773	593
Парични средства и еквиваленти	996.556	409.648
	1.539.124	1.001.371
	2.476.368	1.773.615

3.3 Ликвидносен ризик

Претпазливо управување со ликвидносен ризик имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата на износите на побарувања од купувачи во рамките на договорените услови. Како резултат на динамичниот карактер на дејноста на Групата, Раководството настојува да обезбеди флексибилни извори на средства преку расположливи кредитни линии. Табелите во продолжение ја прикажуваат преостанатата договорена доспеаност на финансиските обврски на Групата.

	2023		2022	
	Тековни (до 12 мес.) (000 мкд)	Нетековни (000 мкд)	Тековни (до 12 мес.) (000 мкд)	Нетековни (000 мкд)
Позајмици	158	-	305.086	-
Обврски спрема добавувачи	559.537	-	544.424	-
Обврски по дивиденди	6.955	-	5.746	-
Обврски спрема вработени	89.512	-	76.598	-
	656.162	-	931.854	-

3.4 Пазарни ризици

Ризик од курсни разлики

Групата има деловни активности на меѓународните пазари, и е изложена на ризик од курсни разлики кој се јавува од изложеноста кон различни валути, посебно во однос на Еврото и Доларот. Групата не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики. Раководството на Групата е одговорно за одржување на соодветна нето позиција за секоја валута поединечно, како и вкупно за сите валути.

Сметководствената вредност на монетарните средства и обврски на Групата деноминирани во странски валути е како што следи:

	2023 средства (000 МКД)	2022 (000 МКД)	2023 обврски (000 МКД)	2022 (000 МКД)
ЕУР	68.902	42.480	76.272	61.348
РСД	6.781	5.371	179	617
УСД	35.494	85.789	18.093	25.232
	111.177	133.640	94.544	87.197

Анализа на сензитивноста на странски валути

	Промена во 2023	Промена во 2022	2023 Добивка или загуба Во илјади денари	2022
ЕУР	1%	1%	(74)	(189)
РСД	5%	5%	330	238
УСД	5%	5%	870	3,028

Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на странската валута за 1% или 5% соодветно. Позитивниот односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку денарот ја намали/зголеми својата вредност во однос на странските валути за +/- 1% или +/- 5%.

Ризик од каматни стапки врз готовинските текови и објективната вредност

Групата е изложена на ефектите на флукуациите на пазарните каматни стапки врз неговата финансиска состојба и готовински текови. Раководството на Групата е во најголема мерка одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од нето каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност.

Флукуациите во пазарните каматни стапки, според кои средствата се позајмени, може да имаат обратен ефект врз успешноста во финансирањето на Групата. Во исто време, Групата нема значителни пласирања на своите средства во орочени депозити и високо ликвидни хартии од вредност, кои носат дополнителен приход од камата.

	31 декември 2023			31 декември 2022		
	Без камата	Каматоносни Фиксна	Варијаб.	Без камата	Каматоносни Фиксна	Варијаб.
Средства						
Вложув.во удели и ХВ	937.244	-	-	772.244	-	-
Финан. Побарувања	803	-	-	1.422	-	-
Побарув.од купувачи	286.647	-	-	371.336	-	-
Поб.по кам.на куп., нето	3.628	-	-	2.254	-	-
Поб.од прод.на пласт.карт.	234.442	-	-	207.113	-	-
Побарувања од вработени	8.275	-	-	9.005	-	-
Останати побарувања	8.773	-	-	593	-	-
Парич.с-ва и еквиваленти	409.366	587.190	-	409.648	-	-
	1.889.178	587,190	-	1.773.615	-	-
Обврски						
Обврски спрема добавувачи	559.537	-	-	544.424	-	-
Обврски по дивиденди	6.955	-	-	5.746	-	-
Позајмици	-	158	-	-	305.086	-
Обврски спрема вработени	89.512	-	-	76.598	-	-
	656.004	158	-	626.768	305.086	-
Нето изложеност	-	-	-	-	-	-

3.5 Ризик при управување со капитал

Целите на Групата при управување со капиталот се овозможување на Групата да продолжи со понатамошна континуирана работа со цел да обезбеди приход за акционерите и бенфиции за други заинтересирани лица. како и да одржи оптимална структура на капиталот за намалување на трошокот на капиталот.

Со цел да се одржи или прилагоди структурата на капиталот. Групата може да изврши корекција на износот на дивиденди исплатени на акционерите. да врати капитал на акционерите. да издаде нови акции или да продаде средства за да го намали долгот.

Показател на задолженост

Структурата на изворите на финансирање на Групата се состои од обврски. кои ги вклучуваат позајмици обелоденети во Белешка 18, пари и парични еквиваленти и главнина, која се состои од уплатен капитал, ревалоризациони резерви. останати резерви и акумулирана добивка.

Раководството ја анализира структурата на изворите на финансирање на годишна основа на нето обврските по позајмици во однос со вкупниот капитал. Нето обврските по позајмици се пресметани како вкупни обврски по позајмици намалени за износот на паричните средства и паричните еквиваленти.

Показателот на задолженоста на крајот на годината е прикажан како што следи:

	2023	2022
Позајмици	158	305.086
Парични средства и еквиваленти	(996.556)	(409.648)
Нето обврски	(996.398)	(104.562)
Капитал	7.835.903	7.369.707
	н/п	н/п

3.6 Проценка на објективна вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на Раководството, зависно од видот на средството или обврската.

3.6.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во консолидираниот Извештај за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиските средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства и тоа:

- Ниво 1: котирани цени (некоригирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци. покрај котираните цени. вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската. или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во консолидираниот Извештај за финансиската состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи (во илјади Денари):

31 декември 2023	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
<i>Фин.средства расположливи за продажба</i>				
Харт.од вред. кај котирани домашни друштва	937.244	-	-	937.244
31 декември 2022	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
<i>Фин.средства расположливи за продажба</i>				
Харт.од вред. кај котирани домашни друштва	772.244	-	-	772.244

Усогласувањата на салдата помеѓу двата датуми на известување е обелоденето во Белешка 12.

3.6.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективна вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во консолидираниот Извештај за финансиската состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Евидентирана вр.		Објективна вр.	
	2023	2022	2023	2022
Средства				
Финансиски побарувања	803	1.422	803	1.422
Побарувања од купувачи, нето	286.647	371.336	286.647	371.336
Побарувања од пресм.камати на купувачи, нето	3.628	2.254	3.628	2.254
Побарувања од продажба на платежни картички	234.442	207.113	234.442	207.113
Побарувања од вработени	8.275	9.005	8.275	9.005
Останати побарувања	8.773	593	8.773	593
Парични средства и еквиваленти	996.556	409.648	996.556	409.648
Вкупни средства	1.539.124	1.001.371	1.539.124	1.001.371
Обврски				
Позајмици	158	305.086	158	305.086
Обврски спрема добавувачи	559.537	544.424	559.537	544.424
Обврски по дивиденди	6.955	5.746	6.955	5.746
Обврски спрема вработените	89.512	76.598	89.512	76.598
Вкупни обврски	656.162	931.854	656.162	931.854

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради оштетување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност, поради краткорочната доспеаност.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

Обврски спрема доверителите и обврски по кредити

Сметководствената вредност на обврските спрема доверителите и обврските по кредити соодветствува на нивната објективна вредност, поради нивната краткорочна доспеаност.

4 Значајни сметководствени проценки

При примената на сметководствените политики на Групата, опишани во Белешка 2 кон овие консолидирани финансиски извештаи, од Раководството на Групата се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентираните износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засновуваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Несигурност во проценките

Оштетување кај нефинансиски средства

При проценка на исправката на вредноста, Раководството го проценува надоместливиот износ на секое средство или групи кои генерираат готовина врз основа на очекуваните идни парични текови и примена на каматна стапка за нивно дисконтирање. Овие претпоставки, Групата ги проверува на годишно ниво. Несигурноста за проценка се однесува на претпоставки за идните резултати од работењето и утврдување на соодветна стапка за дисконтирање. Раководството на Групата го зеде во предвид целокупното влијание на КОВИД-19 и глобална политичка – економска и енергетска криза при проценка на исправката на вредноста и смета дека нема ефект врз исправката на вредноста на средствата.

Обезвреднување кај финансиски средства

Обезвреднување на побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања

Групата пресметува обезвреднување за побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања врз основа на проценка на загуби кои резултираат од неможност купувачите да ги подмират своите обврски. При проценка на соодветноста на загубата поради обезвреднување за побарувањата од купувачи, дадените позајмици и останатите побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради оштетувања кои се досега признати.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2023 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентираните вредности на овие средства се анализирани во Белешка 6, 7 и 8. Фактичките резултати, сепак, може да се разликуваат поради технолошка застареност, посебно во делот на ИТ опремата и софтверите.

Залихи

Залихи се евидентираат по пониската помеѓу набавната вредност (цена на чинење) и нето реализационата вредност. При процената на нето реализационата вредност, клучни претпоставки кои ги користи Групата се проценетите трошоци за продажба и очекуваната продажна цена. Овие претпоставки, Групата ги проверува на годишно ниво. Групата ги зема предвид најобјективните докази / податоци кои се на располагање во периодот кога се правени проценките.

Објективна вредност на финансиски средства

Доколку пазарот на финансиски инструменти не е активен. Раководството ја утврдува објективната вредност со користење техники за проценка. Во примената на техниките за проценка, Раководството прави максимално искористување на пазарните инпути, и користи проценки и претпоставки кои се, колку што е можно, во согласност со податоците кои учесниците на пазарот ќе ги користат при определување на цената на инструментот. Во случај каде овие податоци не се видливи. Раководството ги проценува претпоставките на учесниците на пазарот при определување на цената на финансискиот инструмент. Овие проценки можат да се разликуваат од реалните цени кои можат да се постигнат во трансакција извршена под комерцијални услови на датумот на известување.

Резервирања

Резервирањата се проверуваат на секој датум на консолидираниот извештај за финансиската состојба и се коригираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската. Во текот на 2023 година не се направени промени во претходно користената претпоставка.

5 Известување по сегменти

На 31 декември 2023 и 2022 година. Групата е организирана во следниве деловни сегменти:

- Трговска мрежа;
- Радиодифузија.

Резултатите од работењето по сегменти за годините што завршуваат на 31 декември 2023 и 2022 се како што следат:

	Трговија	Радиодифузија	Вкупно
Година што завршува на 31 декември 2023			
Продажба	30.977.422	113.772	31.091.194
Интер-сегментна продажба	(795.764)	(75.130)	(870.894)
Нето продажба	30.181.658	38.642	30.220.300
Добивка од делов.активности			812.501
Финансиски резултат, нето			10.613
Удел во добивката на придруж.друштва			29.994
Добивка пред оданочување			853.109
Данок на добивка			(67.867)
Добивка за годината			785.242
Година што завршува на 31 декември 2022			
Продажба	40.268.990	110.148	40.379.138
Интер-сегментна продажба	(2.944.940)	(71.070)	(3.016.010)
Нето продажба	37.324.050	39.078	37.363.128
Добивка од делов. Активности			1.387.894
Финансиски резултат, нето			41.531
Удел во добивката на придруж.друштва			28.506
Добивка пред оданочување			1.457.931
Данок на добивка			(124.716)
Добивка за годината			1.333.215

Сегментните средства, обврски и капитални трошоци се како што следи:

2023 година			
Средства	9.219.623	76.962	9.296.585
Обврски	1.440.836	19.846	1.460.682
Капитални трошоци	365.349	2.276	367.625
2022 година			
Средства	9.191.227	73.073	9.264.300
Обврски	1.879.562	15.031	1.894.593
Капитални трошоци	447.709	3.148	450.857

Продажбата по категории е како што следи:

	2023	2022
Трговски стоки	30.022.481	37.173.265
Надомест за задолжителни стокови резерви	57.800	57.647
Наем	57.434	51.279
Радиодифузија	38.635	39.078
Услуги	21.698	24.338
Угостителство	21.056	15.806
Готови производи	1.196	1.715
	30.220.300	37.363.128
Од кои:		
- На домашен пазар	29.438.824	35.282.412
- На странски пазари	781.476	2.080.716
	30.220.300	37.363.128

6 Недвижности, постројки и опрема

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема и останати средства	Аванси за. и инвестиции во тек	Вкупно
На 01 јануари 2022 година					
Набавна или ревалоризирана вредност	922.911	4.736.125	3.035.875	229.153	8.924.064
Исправка на вредноста	-	(2.450.206)	(2.337.682)	-	(4.787.888)
Преведување на странски валути	-	(2.452)	(558)	-	(3.010)
Нето книговодствена вредност	922.911	2.283.467	697.635	229.153	4.133.166
Промени во текот на 2022 година					
Почетна нето книговодствена вредност	922.911	2.283.467	697.634	229.153	4.133.165
Набавки, нето од пренос од инв. во тек	25.362	221.106	187.291	16.250	450.009
Трансфер во нематеријални средства	-	-	-	(2.984)	(2.984)
Трансфер во трошоци	-	-	-	(31)	(31)
Корекции	-	(17)	17	-	-
(Продажби и расходи) по набав.вред.	-	(117.278)	(37.765)	-	(155.043)
(Продажби и расходи) по исправ. на вред.	-	65.302	37.629	-	102.931
(Депрецијација) за годината	-	(109.269)	(146.599)	-	(255.868)
Преведување на странски валути	-	-	(51)	-	(51)
Крајна нето книговодствена вредност	948.273	2.343.311	738.156	242.388	4.272.128
На 31 декември 2022 година					
Набавна или ревалоризирана вредност	948.273	4.839.936	3.185.418	242.388	9.216.015
Исправка на вредноста	-	(2.494.173)	(2.446.653)	-	(4.940.826)
Преведување на странски валути	-	(2.452)	(609)	-	(3.061)
Нето сегашна вредност	948.273	2.343.311	738.156	242.388	4.272.128
Промени во текот на 2023 година					
Почетна нето книговодствена вредност	948.273	2.343.311	738.156	242.388	4.272.128
Набавки, нето од пренос од инв. во тек	12.690	206.551	130.664	16.920	366.825
Вишоци и кусок по попис набавна вредност, нето	-	11.844	-	-	11.844
Трансфер во нематеријални средства	-	-	-	(270)	(270)
Интерен трансфер	-	(116)	116	-	0
(Продажби и расходи) по набав.вред.	-	(6.984)	(49.467)	-	(56.451)
(Продажби и расходи) по исправ. на вред.	-	6.634	48.879	-	55.513
(Депрецијација) за годината	-	(112,508)	(153,565)	-	(266.073)
Преведување на странски валути	-	-	421	-	421
Крајна нето книговодствена вредност	960.963	2.448.732	715.204	259.038	4.383.937
На 31 декември 2023 година					
Набавна или ревалоризирана вредност	960.963	5.051.231	3.266.731	259.038	9.537.963
Исправка на вредноста	-	(2.600.047)	(2.551.338)	-	(5.151.385)
Преведување на странски валути	-	(2.452)	(189)	-	(2.641)
Нето сегашна вредност	960.963	2.448.732	715.204	259.038	4.383.937

Продажби и расходувања

Во текот на 2023 година, Групата продаде и расходува дел од своите објекти и опрема чија нето евидентирана вредност од 938 илјади денари (2022: 52.112 илјади денари) (Белешка 24). Продажната вредност на делот кој се однесува на продадените средства изнесува 1.738 илјади денари (2022: 74.895 илјади денари) (Белешка 21).

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Инвестиции во тек

На 31 декември 2023 и 2022 година, авансите за и инвестициите во тек се состојат од:

	2023	2022
Вложувања во бензински станици и инсталации за деривати	209.077	206.407
Аванси на добавувачи	15.600	17.728
Вложувања во административна зграда	20.795	15.644
Вложувања во Полнилица Миладиновци	10.475	1.992
Вложувања во хотел – Струга	1.489	103
Останати вложувања	1.602	514
	259.038	242.388

Залог врз недвижности, постројки и опрема

На 31 декември 2023 и 2022, Групата нема залог врз своите недвижности, постројки и опрема. Средствата на Групата се користат за извршување на деловните активности опишани во Белешка 1.

7 Нематеријални средства

	Права и лиценци	Останато	Вкупно
На 01 јануари 2022 година			
Набавна или ревалоризирана вредност	92.381	12.135	104.516
Исправка на вредноста	(84.592)	(12.135)	(96.727)
Преведување на странски валути	350	-	350
Нето евидентирана вредност	8.139	-	8.139
Промени во текот на 2022 година			
Почетна нето евидентирана вредност	8.139	-	8.139
Набавки, нето од преноси	53	795	848
Пренос од НПО	2.984	-	2.984
(Амортизација) за годината	(4.539)	(171)	(4.710)
Преведување на странски валути	30	-	30
Крајна нето евидентирана вредност	6.667	624	7.291
На 31 декември 2022 година / 01 Јануари 2023			
Набавна или ревалоризирана вредност	95.418	12.930	108.348
Исправка на вредноста	(89.131)	(12.306)	(101.437)
Преведување на странски валути	380	-	380
Нето евидентирана вредност	6.667	624	7.291
Промени во текот на 2023 година			
Почетна нето евидентирана вредност	6.667	624	7.291
Набавки, нето од преноси	800	-	800
Пренос од НПО	270	-	270
(Амортизација) за годината	(4.235)	(210)	(4.445)
Преведување на странски валути	2	-	2
Крајна нето евидентирана вредност	3.504	414	3.918
На 31 декември 2023 година			
Набавна или ревалоризирана вредност	96.488	12,930	109.418
Исправка на вредноста	(93.366)	(12,516)	(105.882)
Преведување на странски валути	382	-	382
Нето евидентирана вредност	3.504	414	3.918

8 Вложувања во недвижности

	2023	2022
Производна хала	23.356	24.024
Административни згради	1.721	1.770
Стара административна зграда	502	516
	25.579	26.310

Вложувањата во недвижности се евидентирани по нивната набавна вредност на датумот на стекнувањето на средствата. Последователно, овие средства се признаени по нивната набавна вредност, намалена за акумулираната амортизација. Промените во евидентираната вредност на овие вложувања за разгледуваните периоди е како што следи:

	Вложувања во објект
На 01 јануари 2022 година	27.041
(Депрецијација) за годината	(731)
На 31 декември 2022 / 01 јануари 2023 година	26.310
(Депрецијација) за годината	(731)
На 31 декември 2023 година	25.579

9 Финансиски инструменти по категории

Евидентираниите вредности на финансиските средства и обврски на Групата признаени на датумот на известувањето за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	Бел.	2023	2022
Средства			
Финансиски средства распол.за прод.			
Вложувања во удели во капиталот и харт.од вр.		937.244	772.244
		937.244	772.244
Кредити и побарувања			
Финансиски побарувања	13	803	1.422
Побарувања од купувачи, нето	15	286.647	371.336
Побарув.од пресм. камати на купувачи, нето	15	3.628	2.254
Побарув.од продажба на платежни картички	15	234.442	207.113
Побарувања од вработени	15	8.275	9.005
Останати побарувања	15	8.773	593
Парични средства и еквиваленти	16	996.556	409.648
		1.539.124	1.001.371
		2.476.368	1.773.615
Обврски			
Останати финансиски обврски по аморт.наб.вред.			
Позајмици	18	158	305.086
Обврски спрема добавувачи	19	559.537	544.424
Обврски по дивиденди	19	6.955	5.746
Обврски спрема вработените	19	-	76.598
		566.650	931.854

10 Вложувања во придружени друштва

	2023	2022
Оилко КДА, Скопје, РСМ (35,61% удел)		
На 1 јануари	670.471	641.965
Удел во тековните добивки	29.995	28.506
На 31 декември	700.466	670.471

Во текот на 2023 година, Групата оствари приход од дивиденди од вложувањето во придруженото друштво во износ од 53.612 илјади денари (2022: 29.486 илјади денари).

11 Удел во добивките на придружени друштва

Збирните финансиски информации на придруженото друштво се како што следи:

	2023	2022
Вкупни средства	2.025.114	1.927.860
Вкупни обврски	(58.051)	(45.029)
Нето средства	1.967.063	1.882.831
Вкупни приходи	772.951	657.792
Вкупни расходи	(516.717)	(474.573)
Добивка пред одданочување	256.234	183.219
Данок од добивката	(17.929)	(11.479)
Добивка за годината	238.305	171.740

Усогласувањето со евидентираната вредност на вложувањето е како што следи:

	2023	2022
Вкупни нето средства	1.967.063	1.882.831
Учество на Групата во капиталот на придруженото друштво	35,61%	35,61%
Евидентирана вредност (Бел.10)	700.466	670.471

12 Финансиски средства расположливи за продажба

	2023	2022
Вложувања во хартии од вредност во домашни финансиски институции (котирачки)		
Комерцијална Банка АД Скопје	937.200	772.200
Вложувања во удели во капиталот на домашни правни субјекти (некотирачки)		
Останати вложувања	44	44
	937.244	772.244

Движењето на сметката на вложувања за разгледуваните периоди е како што следи:

	2023	2022
На 01 јануари	772.244	765.644
Продажби во периодот	-	-
Промена на објективна вредност - признаено во останата сеопфатна добивка (ревалоризациони резерви) (Бел.17)	165.000	6.600
На 31 декември	937.244	772.244

13 Финансиски побарувања

	2023	2022
Финансиски позајмици на правни субјекти	803	35.564
Финансиски позајмици на вработени	-	583
	803	36.147
Намалено за: резервирање поради оштетување	-	(34.725)
	803	1.422
Од кои:		
Краткорочни финансиски побарувања	513	898
Долгорочни финансиски побарувања	290	524
	803	1.422

Во текот на 2023 година, Групата одобри нови кредити по основ на продажба на стоки на кредит во износ од 0 илјади денари (2022:507 илјади денари) и оствари прилив од наплата на кредити и позајмици во износ од 619 илјади денари (2022: 1.323 илјади денари).

Старосна структура и квалитет на кредитното портфолио

Салдото на финансиските побарувања на датумот на известување може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

	Недоспеани	Доспеани неоштетени	Оштетени	Вкупно
31 декември 2023				
Набавна вредност	803	-	34.725	35.528
Исправка на вредност	-	-	(34.725)	(34.725)
Нето евидентирана вредност	803	-	-	803
31 декември 2022				
Набавна вредност	1.422	-	34.725	36.147
Исправка на вредност	-	-	(34.725)	(34.725)
Нето евидентирана вредност	1.422	-	-	1.422

Резервирање поради оштетување и отписи поради ненаплатливост

Движењето на сметката на резервирањата поради оштетување на финансиските побарувања во текот на 2023 и 2022 година е како што следи:

	2023	2022
На 01 јануари	34.725	34.725
На 31 декември	34.725	34.725

14 Залихи

	2023	2022
Трговски стоки	789.176	911.155
Ситен инвентар и резервни делови	183.364	168.026
Недовршено производство и готови производи	78.318	98.802
Стоки на пат	11.728	3.535
	1.062.586	1.181.518

Движењето на сметката на исправката на вредноста на залихите на деривати и трговски стоки во текот на 2023 и 2022 година е како што следи:

	2023	2022
На 01 јануари	37.542	39.495
Расход од обезвреднување на залихи (Бел. 24)	2.022	10
Исправка на вредноста на залихите (Бел. 21)	(2.876)	(1.963)
На 31 декември	36.688	37.542

15 Побарувања од купувачи и останати побарувања

	2023	2022
Побарувања од купувачи		
Домашни купувачи	484.216	533.294
Странски купувачи	64.463	97.653
	548.679	630.947
Намалено за: резервирања за оштетувања	(262.032)	(259.611)
	286.647	371.336
Побарувања за пресметани камати		
Побарувања од пресметани камати на купувачите	494.393	494.572
Намалено за: резервирање поради оштетување по камати	(490.765)	(492.318)
	3.628	2.254
Останати тековни побарувања		
Аванси на добавувачи	381.983	971.937
Поб. од продажба на платежни картички за полнење нафтени деривати	234.442	207.113
Побарувања за припејд картички за гориво	102.814	101.288
Однапред платени трошоци	96.806	191.856
Побарувања од вработени	8.275	9.005
Побарувања по основ на даноци	-	37.984
Побарувања по основ на акцизи	-	1.905
Останати побарувања	8.773	593
	833.093	1.521.681
Намалено за: резервирања за оштетувања на останати побарувања	(5.151)	(9.157)
	827.942	1.512.524
	1.118.217	1.886.114

Старосна структура и квалитет на портфолиото на побарувањата од купувачи и побарувањата за пресметани камати

	Недоспеани	Доспеани неоштетени	Оштетени	Вкупно
31 декември 2023				
Набавна вредност	258.496	31.779	752.797	1.043.072
Исправка на вредност	-	-	(752.797)	(752.797)
Нето евидентирана вредност	258.496	31.779	-	290.275
31 декември 2022				
Набавна вредност	341.189	32.401	751.929	1.125.519
Исправка на вредност	-	-	(751.929)	(751.929)
Нето евидентирана вредност	341.189	32.401	-	373.590

Старосната структура на доспеаните неоштетени побарувања од купувачите и побарувањата за пресметани камати е како што следи:

	2023	2022
Од 1 - 3 месеци	11.842	14.211
Од 3 - 6 месеци	3.041	5.592
Од 6 - 12 месеци	5.377	1.626
Над 1 година	11.519	10.972
	31.779	32.401

Резервирање поради оштетување и отписи поради ненаплатливост

	Купувачи		Камати и останати побарувања		Вкупно	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
На 01 јануари	259.611	261.878	501.475	450.701	761.086	712.579
Тековни оштетувања (бел.24)	4.132	3.454	1.573	50.774	5.783	54.228
Отпис на резервации	-	-	841	-	841	-
Ослобод.на резервации (бел.19)	(1.711)	(5.721)	(8.051)	-	(9.762)	(5.721)
На 31 декември	262.032	259.611	459.916	501.475	757.948	761.086

Побарувања од купувачи и останати побарувања (продолжува)

Во текот на 2022 година, Групата изврши директен отпис на целосно ненаплатливи побарувањата од купувачи и останати побарувања во износ од 225 илјади денари (види Белешка 24).

16 Парични средства и еквиваленти

	2023	2022
Депозити во домашни банки (доспеваат помалку од три месеци)	587.190	-
Денарски и девизни сметки кај домашни банки	305.735	319.346
Готовина во благајна	1.604	1.169
Парични еквиваленти – вредносни картички	1.878	2.979
Останати парични средства	100.149	86.154
	996.556	409.648

17 Капитал

Акционерски капитал

	Број на акции			Износ (000) МКД		
	Во оптек	Сопствени	Вкупно	Во оптек	Сопствени	Вкупно
01 јан.2022	101.144	11.238	112.382	3.135.464	348.378	3.483.842
31 дек. 2022	101.144	11.238	112.382	3.135.464	348.378	3.483.842
01 јан.2023	101.144	11.238	112.382	3.135.464	348.378	3.483.842
31 дек. 2023	101.144	11.238	112.382	3.135.464	348.378	3.483.842

Номинална вредност по акција – 511,29 Евра

Структурата на акционерскиот капитал на датумите на известување е како што следи:

	31 декември 2023	31 декември 2022
Домашни правни лица	40,20%	40,13%
Домашни физички лица	58,17%	58,46%
Странски правни лица	0,53%	0,39%
Странски физички лица	1,10%	1,02%
	100,00%	100,00%

Резерви

Движењето на сметките на резервите е како што следи:

	Ревал. Резерви	Законски резерви	Статут. резерви	Рез.од прев.на стр.вал.	Реинвестира на добивка	Вкупно
01 јануари 2022	517.477	135.234	348.377	(14.013)	-	987.075
Распоред на акумул.добивка	-	68.700	300.000	-	300.000	668.700
Ефект од промена на објект.вред.на вложувањата (бел.5)	6.600	-	-	-	-	6.600
Преведување на странски валути	-	-	-	(243)	-	(243)
31 декември 2022	524.077	203.934	648.377	(14.256)	300.000	1.662.132
01 јануари 2023	524.077	203.934	648.377	(14.256)	300.000	1.662.132
Распоред на акумул.добивка	-	64.547	-	-	300.000	364.547
Ефект од промена на објект.вред.на вложувањата (бел.5)	165.000	-	-	-	-	165.000
Преведување на странски валути	-	-	-	(1)	-	(1)
31 декември 2023	689.077	268.481	648.377	(14.257)	600.000	2.191.678

Дивиденди

Во текот на 2023, Матичното Друштво распредели дел од акумулираните добивки за дивиденди и награди во вкупен износ од 484.045 илјади денари (2022: 408.827 илјади денари).

18 Позајмици

	2023	2022
Краткорочни позајмици со камата од домашни банки		
Краткорочни кредити од домашни банки со фиксна каматна стапка	158	305.000
Останати обврски кон домашни банки со фиксна каматна	-	86
	158	305.086

Во текот на 2023 година, Групата позајми краткорочни средства во вкупен износ од 1.754.108 илјади денари (2022: 10.770.555 илјади денари) и ги отплати во целост. (2022: 10.561.383 илјади денари). Со состојба на 31 декември 2023 година, Групата има склучено Договори за рамковни револвинг кредити со домашни банки со доспевање од 2025 до 2029 во вкупен износ од 1.466.485 илјади денари.

19 Обврски кон добавувачи и останати обврски

	2023	2022
Добавувачи		
Домашни добавувачи	474.989	470.242
Странски добавувачи	84.548	74.182
	559.537	544.424
Останати тековни обврски		
Аванси од купувачи	172.815	469.209
Обврски за акцизи	155.883	57.646
Обврски од продаж. на платежни картички за полнење на нафтени деривати	134.435	134.009
Обврски по ДДВ	120.117	109.673
Обврски кон вработени за плати	89.512	76.598
Обврски за издадени припејд картички за горива	82.114	80.825
Обврски персонален данок и придонеси од плата	51.279	40.355
Пресметани трошоци	44.517	34.242
Обврски кон државата	16.581	14.763
Обврски по дивиденди	6.955	5.746
Резервирања за отпремнини	4.603	3.289
Останати обврски	10.370	742
	889.181	1.027.097
	1.448.718	1.571.521

20 Одложени приходи од државни поддршки

Во текот на 2023 и 2022 година, подружницата ТРД Телевизија Макпетрол Телма Дооел, прими државни поддршки во вкупен износ 847 илјади денари (2022: 4.746 илјади денари) како што следи:

- во 2023 година, финансиска поддршка во вкупен износ од 847 илјади денари од ГИЗ за поддршка на слободата на медиумите и плуралијазам во западниот дел,
- во 2022 година, индиректна финансиска поддршка во вкупен износ од 4,746 илјади денари во форма на ослободување од плаќање на надоместот за фреквенција, за ублажување на последиците од COVID-19 пандемијата,
- во 2022 година, финансиска помош во износ од 2,783 илјади денари од Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги – АВМУ за ублажување на последиците од COVID-19 пандемијата согласно мерките на Владата на РСМ,
- во 2022 година, финансиска поддршка во вкупен износ од 905 илјади денари од Еурофокус за реализирани медиумски проекти и емиси,
- државна поддршка примена во текот на 2020 година, во вкупен износ од 3,915 илјади денари од пакетот мерки на Владата на РСМ за покривање на загубите од деловното работење на Друштвото како последица од COVID-19 пандемијата. Овој износ е разграничен во текот на 2020 година и неговата реализација е во 2021 година, согласно условите предвидени со пакетот мерки на Владат.

Признаените приходи од реализирани државни поддршки се како што следи:

	2023	2022
Индиректна државна поддршка во форма на ослободување на плаќање на обврски	847	4.746
Државни поддршки добиени во парични средства	-	-
Ослободување на разграничени државни поддршки	-	-
	847	4.746

21 Останати деловни приходи

	2023	2022
Приход од отпис на обврски и вишоци по пописи	117.121	145.077
Приход од продажба на недвиж, постројки и опрема	1.738	74.895
Приходи од дивиденди	86.612	70.406
Приход од ослобод.на резерв. на побарувања	9.762	5.721
Приход од исправка на вредноста на залихите	2.876	1.963
Приходи од добиени рабати	57.007	51.096
Вишок на основни средства	11.884	-
Останати приходи	17.934	28.177
	304.934	377.335

22 Потрошени материјали

	2023	2022
Трошоци за енергија	149.298	224.795
Трошоци за материјали	96.073	83.941
Гориво, плин и мазут	13.159	17.266
Останато	1.913	1.954
	260.443	327.956

23 Трошоци на вработени

	2023	2022
Бруто плати	1.632.297	1.360.140
Останати со закон утврдени надоместоци	185.108	171.530
Отпремнини за пензионирање	3.290	3.290
	1.820.695	1.534.960

Останатите задолжителни надоместоци спрема вработените се однесуваат главно на надоместоците за исхрана на вработените, превоз до и од работа, регреси за годишен одмор, разни видови помош и сл.

24 Останати деловни трошоци

	2023	2022
Трошоци за транспорт и комуникации	389.174	342.507
Услуги од надворешни субјекти	126.234	108.447
Одржување	108.401	101.433
Банкарски трошоци	72.889	72.969
Маркетинг и промоции (вклуч. и донации)	63.605	65.347
Трошоци за осигурување	62.469	46.198
Трошоци за ТВ емитувања и продукција (вкл.автор.дог)	54.495	60.466
Кусоци	39.500	51.713
Членарина и слични трошоци	31.981	29.101
Закупнини	30.116	28.770
Загуби од оштетување на побарувањата од купувачи и останати побарувања (бел.15)	5.783	54.453
Данок на солидарност	5.528	-
Вредносно усогласување на залихи (Бел.14)	2.022	10
НСВ на прод НПО и кусоци на НПО (Бел.5)	938	52.112
Нето сегашна вредност на прод.нетековни средства	-	1.877
Останато	39.937	27.424
	1.033.072	1.042.827

25 Финансиски приходи и расходи

	2023	2022
Приходи		
Приходи од камати	13.828	52.324
Позитивни курсни разлики	5.458	10.926
	19.286	63.250
Расходи		
Расходи по камати	(1.736)	(5.374)
Негативни курсни разлики	(6.937)	(16.345)
	(8.673)	(21.719)
Финансиски приходи, нето	10.613	41.531

26 Данок на добивка

	2023	2022
Добивка пред оданочување	853.109	1.457.931
Усогласување за:		
Неодбитни трошоци за даночни цели	203.334	170.575
Даночен кредит за наплатени побарувања	(5.649)	(4.048)
Износ на извршени вложувања од добивката	(270.037)	(300.000)
Даночен кредит за вратен дел од заем	(285)	(421)
Даночен кредит за дивиденди	(135.999)	(88.605)
Основа за оданочување	644.473	1.235.432
Даночна стапка	10%	10%
Тековен даночен трошок	64.447	123.543
Намалување на пресметаниот данок на добивка	(940)	(650)
Ефект од консолидациски усогласувања	4.360	1.823
Данок на добивка	67.867	124.716
Ефективна даночна стапка	7,96%	8,55%

27 Заработувачка по акција

Заработувачката по акција (основна и разводнета) е пресметана по пат на делење на добивката која припаѓа на имателите на обични акции (по намалувањето за делот од добивката по оданочување за имателите на приоритетни акции), со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината.

	2023	2022
Добивка за сопствениците на обични акции	785.242	1.333.215
Пондериран просечен број на обични акции во оптек	101.144	101.144
Заработувачка по акција – осн. и развод. (денари по акција)	7.764	13.181

28 Неизвесни и превземени обврски

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2023 судските постапки покренати против Групата изнесуваат 34.475 илјади денари (2022: 124.010 илјади денари илјади денари).

На датумот на овие консолидирани финансиски извештаи, не се евидентирани резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството на Групата, редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на тековните судски спорови. Иако резултатот од оваа проблематика не може секогаш со сигурност да се утврди, Раководството на Групата верува дека истите нема да резултираат во материјално значајни обврски.

Долгорочни и краткорочни гаранции

Со состојба на 31 декември 2023 година, Групата има превземени обврски по долгорочни и краткорочни денарски и девизни гаранции издадени од страна на неколку домашни банки во вкупен износ од 221.594 илјади денари (2022: 253.588 илјади денари).

Даночни обврски

Консолидираните финансиски извештаи и сметководствената евиденција на Групата подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години и по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година можат да произлезат дополнителни даноци и трошоци. Врз основа на проценката на Раководството на денот на овие консолидирани финансиски извештаи не постојат услови за дополнителни потенцијални обврски по тој основ.

Неизвесни и превземени обврски (продолжува)

Согласно измените во законот за данок на добивка во 2019 година и Правилникот за формата и содржината на извештајот за трансферни цени (Службен весник на РСМ бр. 59/2019) Матичното Друштво има обврска да изготви извештај за трансферни цени за 2023 година. Согласно преодните одредби од измени на Законот за данок на добивка, Друштвото треба да го подготви Извештајот за трансферни цени, без обврска да го доставува до даночните власти. Поднесувањето ќе биде потребно само доколку тоа го побараат даночните власти. Најрано даночните власти би можеле да побараат документација за трансферни цени за 2023 година на 15 април 2024 година, а Друштвото ќе има обврска да ја достави во рок од 15 дена од барањето. До датумот на овој извештај, Матичното Друштво нема изготвено извештај за трансферни цени. Друштвото спроведува редовна проценка на потенцијалните даночни ефекти што се очекува да произлезат од новите барања за трансферни цени. Раководството на Друштвото оценува дека таквите износи што можат да се појават нема да имаат никаков материјален ефект врз финансиските извештаи и пријавените даноци.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во консолидираните финансиски извештаи.

29 Трансакции со поврзани субјекти

Групата има трансакции со своите подружници и придружени друштва во текот на своите редовни деловни активности. Овие трансакции се извршени во согласност со тековните пазарни услови, цени и каматни стапки. Следната табела ги прикажува обемот и салдата од трансакциите со поврзаните субјекти со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2023 и 2022 година.

	Побарувања	Обврски	Приходи	Расходи
2023				
Придружени друштва				
Оилко КДА Скопје	18.345	31.775	196.061	571.372
Клучен раководен кадар				
Краткорочни користи	-	-	-	102.373
2022				
Придружени друштва				
Оилко КДА Скопје	5.633	4.137	136.188	424.253
Клучен раководен кадар				
Побарувања	80	-	-	-
Краткорочни користи	-	-	-	75.665

30 Настан по периодот на известување

По 31 декември 2023 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие консолидирани финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на консолидираните финансиските извештаи. Следниов настан е материјално значајни за објавување во овие консолидирани финансиски извештаи:

На ден 25.12.2023 година, Управниот одбор на „Макпетрол“ А.Д. – Скопје, согласно членот 22 став 1 од Законот за преземање на акционерските друштва, доби известување од ОИЛКО КДА – Скопје за неговата намера за преземање на сите обични акции со право на глас, издадени од „Макпетрол“ А.Д. – Скопје, со обврска да ги откупи по цена од 67.001 денари за 1(една) акција.

Последователно на ден 21.2.2024 година, Управниот одбор на „Макпетрол“ А.Д. – Скопје, согласно членот 28 од Законот за преземање на акционерските друштва, доби Понуда и Проспект за преземање од ОИЛКО КДА – Скопје, за сите обични акции со право на глас, издадени од „Макпетрол“ А.Д. – Скопје, со обврска да ги откупи по цена од 67.001 денари за 1(една) акција.

Како резултат на добиената Понуда и Проспект за преземање од ОИЛКО КДА – Скопје, врз основа на член 21 став 4 и член 31 став 1 и 2 од Законот за преземање на акционерски друштва, Управниот одбор на „МАКПЕТРОЛ“ А.Д. – Скопје, донесе Образложено мислење во врска со Понудата за преземање на обични акции со право на глас издадени од страна на „Макпетрол“ А.Д. – Скопје од преземаачот ОИЛКО КДА Скопје, кое го објави на ден 01.03.2024 на СЕИ Нет. На ден 5.3.2024 година Управниот одбор на „Макпетрол“ А.Д. - Скопје, доби изменета Понуда за преземање на обични акции со право на глас од „Макпетрол“ А.Д. Скопје, од ОИЛКО КДА – Скопје, која беше објавена во дневниот весник „Слободен печат“ и во „Службен весник на Република Северна Македонија“ на 22.2.2024 година. На ден 4.4.2024 година, „МАКПЕТРОЛ“ А.Д. – Скопје, доби Решение со кое се утврдува за успешна понудата за преземање на обични акции со право на глас издадени од Макпетрол А.Д. Скопје, од ОИЛКО КДА – Скопје, издадено од Комисијата за хартии од вредност, бр. УП1/РА1 10-205 од 1.4.2024 година. Понудата за преземање е прифатена од 63 сопственици на акции со право на глас, кои поседуваат вкупно 2.258 обични акции, односно 2,1% од сите акции со право на глас издадени од Макпетрол АД Скопје.

Прилози

Прилог 1 – Консолидирана годишна сметка со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023

Прилог 2 – Консолидиран Годишен извештај за работењето на Групата со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023

